

Quickscan natuurtoets

Quickscan natuurtoets nieuwbouw Herderscheeschool, Almelo

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Almelo

Status

Definitief

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets nieuwbouw Herderscheeschool, Almelo

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
22-096	1 juni 2022	Definitief

Auteur(s)

R.J. (Ramon) Robben

Tweede lezer

R. (Rutger) Olthof

Opdrachtgever

Gemeente Almelo

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Robben, R.J. (2022). Quickscan natuurtoets nieuwbouw Herderscheeschool, Almelo. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 22-096. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Kader en werkwijze	5
2.1 Wettelijk kader	5
2.2 Onderzoeksmethode	7
3. Gebiedsbescherming	8
3.1 Natura 2000-gebieden	8
3.2 Natuurnetwerk Nederland	9
3.3 Houtopstanden	10
3.4 Overige beschermde natuurwaarden	11
4. Soortbescherming	12
4.1 Flora	12
4.2 Zoogdieren	12
4.3 Vogels	14
4.4 Amfibieën	15
4.5 Overige soortgroepen	15
5. Geraadpleegde bronnen	16

Bijlagen

Bijlage 1 – Schets nieuwbouw Herderscheeschool

Samenvatting

Inleiding

De Herderscheeschool in Almelo heeft het voornemen om uit te breiden naar een weiland ten noorden van de school. Deze ruimtelijke ontwikkeling past echter niet binnen het vigerende bestemmingsplan, waardoor een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk is. Gemeente Almelo heeft het voornemen om de uitbreiding van de Herderscheeschool planologisch mogelijk te maken. De voorgenomen ontwikkeling gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of plannen en projecten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden.

Ecogroen heeft daarom een quickscan natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten als gevolg van de realisatie van de voorgenomen uitbreiding op aanwezige natuurwaarden. Voor dit project is een bestemmingsplanwijziging aan de orde. Dit rapport geeft het resultaat van de quickscan natuurtoets en adviseert over de noodzakelijke vervolgstappen.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt op ongeveer 6,8 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen. Vanwege deze afstand worden mogelijke negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied op voorhand uitgesloten.
- Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN) op ongeveer 6 kilometer afstand. Gezien de afstand en de aanwezigheid van tussenliggende bebouwing, infrastructuur en groenstructuren veroorzaakt het plan geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.
- De aanwezige bomen zijn niet beschermd onder de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden. Het plangebied ligt namelijk binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming. Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig. Wel kunnen gemeentelijke kapregels van toepassing zijn.
- Het plangebied maakt geen deel uit van overige beschermde natuurgebieden (zoals weidevogelgebieden) waar de provincie ook regels voor heeft opgenomen.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Daarnaast treedt er door de werkzaamheden geen effecten op essentiële vliegroutes of foerageergebieden op.
- In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Wel zijn in de bomen binnen en buiten het plangebied enkele algemeen voorkomende broedvogels te verwachten zoals roodborst, houtduif, Turkse tortel, merel en boomkruiper.
- In het plangebied zijn geen beschermde groeiplaatsen van planten of verblijfplaatsen van amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden zonder provinciale vrijstelling aangetroffen of te verwachten.

Advies en aanbeveling

- In het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000 en NNN) zijn geen vervolgstappen nodig.

- In het kader van de Wet natuurbescherming zijn geen vervolgstappen zoals nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag nodig.
- Het wordt geadviseerd de werkzaamheden moet zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor de meeste te verwachten soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half november worden opgestart, wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt bepaald of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De Herderscheeschool, gelegen aan de Vriezenveenseweg 229-231, heeft het voornemen om uit te breiden en nieuwbouw te plegen op een terrein gelegen ten noorden van het huidige schoolgebouw. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of plannen en projecten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. Zo past deze ruimtelijke ontwikkeling niet binnen het vigerende bestemmingsplan, waardoor een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk is. Gemeente Almelo heeft het voornemen om de uitbreiding van de Herderscheeschool planologisch mogelijk te maken.

Figuur 1.1 Ligging plangebied (rood omlijnd) ten noorden van de Herderscheeschool in het noorden van Almelo. Bron achtergrondkaart: PDOK.

Uitvoering van de werkzaamheden gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. In opdracht van Gemeente Almelo heeft Ecogroen daarom een quickscan flora en fauna uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden als gevolg van de realisatie van de voorgenomen uitbreiding die met de bestemmingsplanwijziging mogelijk wordt gemaakt. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied bestaat nu uit een maïsakker met een singel gelegen aan de toegangsweg van het plangebied (zie figuur 1.2). Begroeiing is aanwezig in de vorm van de boomsingel langs de toegangsweg en vegetatie in het aangrenzende weilandgebied. Er is verder geen permanent oppervlaktewater of bebouwing aanwezig binnen het plangebied.

Figuur 1.2 Impressiefoto's plangebied. Links: Overzicht plangebied vanaf buiten de maïsakker. Rechts: Overzicht singel langs de toegangsweg van het plangebied. Bron foto's: Ecogroen.

Het plangebied waarbinnen de voorgenomen uitbreiding gesitueerd is, heeft een oppervlakte van 6.400 m² (zie bijlage 1 voor een schets van de nieuwbouw). Specifiek komt hier nieuwbouw in de vorm van een schoolgebouw met een plein, een parkeerterrein en een groen- en verzorgingspark. Om het plan te realiseren wordt de akkergrond bouwrijp gemaakt om vervolgens nieuwbouw te plegen. Ook wordt een (klein) deel van de boomsingel verwijderd om ruimte te maken voor een toegangsweg naar de nieuwe school. Om de werkzaamheden mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging nodig.

1.3 Leeswijzer

De resultaten van het onderzoek zijn in voorliggende rapportage uitgewerkt. In hoofdstuk 2 zijn het wettelijk kader en de werkwijze van het onderzoek beschreven. Onderzoeksresultaten en beoordeling van effecten zijn opgenomen in hoofdstuk 3 (gebiedsbescherming) en hoofdstuk 4 (soortbescherming). Tot slot zijn in hoofdstuk 5 de geraadpleegde bronnen weergegeven.

2. Kader en werkwijze

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden (Overheid, 2022a). In voorliggende rapportage wordt getoetst aan de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden. In kader 2.1 wordt een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregelen in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een ontheffing vereist kan zijn.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een

minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend buiten de bebouwde kom, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

Toetsingskader bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie¹) ten aanzien van Natura 2000 de Wet natuurbeschermingstoets uitgevoerd te worden. Deze is vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wnb. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansituatie.

Ten aanzien van soortbescherming (Hoofdstuk 3, Wet natuurbescherming) is in de Wet natuurbescherming geen toetsingskader opgenomen ten aanzien van plannen. Voor soortbescherming wordt in het kader van plannen de uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd, die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er een ontheffing nodig is en zo ja, of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro; Overheid, 2022b) en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen. De bescherming van het NNN staat geheel los van de Wet natuurbescherming.

In het Barro is geregeld dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wettelijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de

¹ ECLI:NL:RVS:2020:2318

wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

Omdat er sprake is van een bestemmingsplanwijziging is in voorliggend rapport getoetst aan het beschermingskader van het Natuurnetwerk Nederland.

2.2 Onderzoeksmethode

Literatuuronderzoek

Om de aanwezigheid of te verwachten beschermde natuurwaarden binnen de invloedssfeer (<50 meter afstand) van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij zijn onder andere bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd (NDFP, 2022) en kaartviewers (zie voor een volledig overzicht de geraadpleegde bronnen in hoofdstuk 5). Bij raadpleging van de NDFP is rekening gehouden met de houdbaarheid van gegevens (ongeveer 3 tot 5 jaar). Oudere waarnemingen geven een beeld van de ecologische potenties van het gebied. Ook is door het raadplegen van websites bepaald of het plangebied in de nabijheid van Natura 2000-gebieden ligt. Voor het onderdeel houtopstanden is de kaart met de bebouwde kom Wet natuurbescherming van de gemeente Almelo (gemeente Almelo, 1977) geraadpleegd om te bepalen of het plangebied binnen of buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming ligt. Zie hoofdstuk 5 voor een volledig overzicht van de geraadpleegde bronnen.

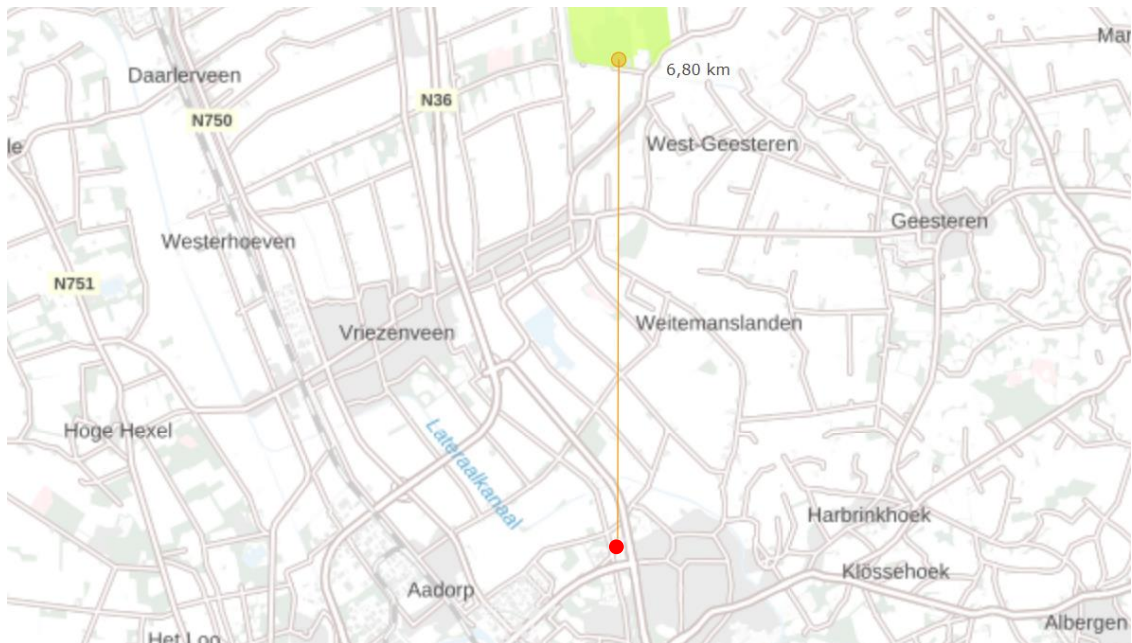
Quickscan veldbezoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 12 april 2022 (droog, onbewolkt, weinig wind en 15°C) is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek zijn het plangebied en directe omgeving (bestrating en omliggende akkers en braakliggende terreinen) onderzocht. Hierbij is aandacht besteed aan (potenties voor) beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het onderzoeksgebied en beschermde gebieden. Specifiek is een biotoop beoordeling uitgevoerd voor egel en is binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden gericht gezocht naar jaarrond beschermde nesten in bomen.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt op ongeveer 6,8 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen (zie figuur 3.1). Doordat het plangebied buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied ligt, beperken eventuele effecten zich tot externe werking. Het betreft uitstralende effecten als geluid, licht, trillingen en verstoring door menselijke activiteit, o.a. door bouwwerkzaamheden (Ministerie van EZ 2016; Broekmeyer 2005). Vanwege de afstand, de verstoring gevoeligheid van soorten (25 – 500 meter), tussenliggende bebouwing, infrastructuur en groenstructuren worden negatieve gevolgen (uitgezonderd stikstofdepositie) echter op voorhand uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van gevolgen op Natura 2000-gebieden zijn niet aan de orde.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (aangegeven met de rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebied Vecht- en Beneden Reggegebied (aangegeven in lichtgroen vlak). Bron achtergrondkaart: Geo Overijssel.

Stikstofdepositie

Sinds 1 juli 2021 zijn alle gevolgen van stikstofdepositie tijdens de aanlegfase van bouwprojecten vrijgesteld van onderzoeksplicht. Voor wat betreft de nieuwbouw van de Herderscheeschool is voor het onderdeel stikstofdepositie daarom ook geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig. Vervolgstappen voor beschermde Natura 2000-gebieden zijn niet nodig (zie kader 2.1 hieronder).

Kader 2.1 Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Op 1 juli van dit jaar (2021) is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Samen met een daarbij horende Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) - het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) - zorgt deze wet (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase en een stikstofemissiereductieplicht voor bouw- en sloopwerkzaamheden. De Wsn bevat de grondslag van de partiële vrijstelling en stikstofemissiereductieplicht, de Bsn de daadwerkelijke invulling van beide.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op ongeveer 6 kilometer afstand van het Natuurnetwerk Nederland (zie figuur 3.2). De provinciale regels van Overijssel over het NNN gelden alleen voor ruimtelijke ontwikkelingen waarbij binnen het NNN wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Bij de voorgenomen ontwikkeling wordt afgeweken van het huidige bestemmingsplan welke momenteel 'Agrarisch' is. Echter, gezien het NNN op 6 kilometer afstand ligt van het plangebied zijn de provinciale regels van Overijssel over het NNN hier niet van toepassing. In het kader van goede ruimtelijke ordening is het wel van belang dat de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet worden aangetast.

Figuur 3.2 Afstand tussen het plangebied (aangegeven met de rode stip) en het Natuurnetwerk Nederland (donkergroen & geel).
Kaart: Bron achtergrondkaart: Geo Overijssel.

Vanwege de lokale aard van de beoogde ingreep, de afstand tot het NNN en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur worden negatieve effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Dat wil zeggen dat rust, donkerte, openheid van het landschap, de kwaliteit van de bodem, water en lucht, waterhuishouding, oppervlakte, robuustheid, aaneengeslotenheid en de samenhang van het NNN, niet worden aangetast door het voornemen. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van het NNN is niet aan de orde.

3.3 Houtopstanden

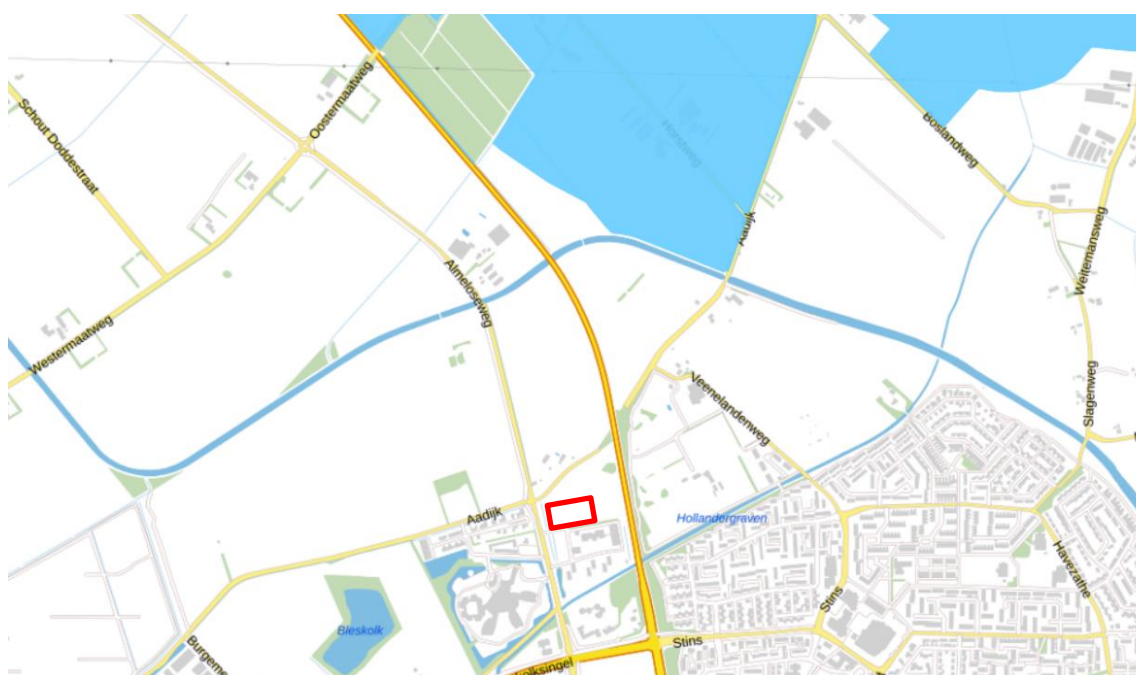
De bomen in het plangebied vormen geen houtopstand die beschermd is onder de Wet natuurbescherming. Het plangebied ligt namelijk binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming (zie figuur 3.3). De Wet natuurbescherming houtopstanden geldt alleen voor houtopstanden buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming. Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig. Let op, naast bescherming van houtopstanden onder de Wet natuurbescherming hanteren gemeenten ook beschermingsregels. Mogelijk is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

Figuur 3.3 Ligging plangebied (rood vlak) ten opzichte van begrenzing bebouwde kom Wet natuurbescherming (rood gearceerd valt binnen de bebouwde kom/geen beschermde houtopstanden). Bron: Gemeente Almelo, 1977.

3.4 Overige beschermde natuurwaarden

Naast de bescherming van Natura 2000-gebieden en het NNN, kan de provincie in haar verordening ook regels opnemen voor de bescherming van andere gebieden, zoals weidevogel- of ganzenfoerageergebied. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een (overig) beschermd gebied (zie figuur 3.4). Ook grenst het plangebied niet - en is het niet nabij gelegen - aan een soortgelijk beschermd gebied. Zodoende zijn vervolgstappen ten aanzien van overige beschermde natuurwaarden niet aan de orde.

Figuur 3.4 Weidevogelgebieden in de omgeving van het plangebied (rood omlijnd). In donkerblauw 'open grasland weidevogelbeheer niet-kritische soorten'. Kaartbron: <https://overijssel.tercera-ro.nl/mapviewer/> Geconsolideerde Omgevingsvisie vanaf 2017 identificatie : NL.IMRO.9923.Omgevingsvisie2017-GV06. Kaartbeeld behorende bij paragraaf 10.3.2.1 Leefgebieden agrarisch natuurbeheer (inclusief weidevogelgebieden) (zie Kader 3.1 hieronder).

Kader 3.1 Omgevingsvisie Overijssel (Provincie Overijssel, 2019)

10.3.2.1 Leefgebieden agrarisch natuurbeheer (inclusief weidevogelgebieden)

In het agrarische gebied hebben wij leefgebieden voor te beschermen en te beheren planten, weidevogels en andere dieren aangewezen. De volgende leefgebieden zijn aangewezen: een leefgebied open grasland met voornamelijk weidevogelbeheer, een leefgebied open akker en een leefgebied droge dooradering. Deze leefgebieden zijn onderscheiden op basis van voorkomen van soorten en kansrijkheid voor beheer. In deze leefgebieden zetten wij in op een efficiënt en effectief agrarisch natuurbeheer. Voor het beheer van weidevogels is een passend peilbeheer in het leefgebied open grasland en open akkerland noodzakelijk. Bij het ontwikkelen van nieuwe initiatieven in deze leefgebieden wordt, naast de agrarische ontwikkelmogelijkheden, de functie van het leefgebied voor weidevogels meegewogen. We werken hierbij nauw samen met de collectieven voor agrarisch natuurbeheer. Het beheer van de leefgebieden wordt zoveel mogelijk afgestemd op het gebied van aangrenzende natuurgebieden. Dit vraagt om goede samenwerking tussen de agrarische collectieven en beheerders van de natuurterreinen en waterschappen.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit kaal agrarisch land zonder enige flora. In het zuiden van het plangebied is een singel met bosplantsoen. Deze bevat zomereiken welke hooguit acht meter hoog zijn. Verder bevindt zich er struikbeplanting van maximaal vijf meter hoog voornamelijk bestaande uit Amerikaans krenteboompje, haagliguster, sleedoorn, Gelderse roos, rimpelroos en gewone vlier. Als laatste bevatte de singel een geringe kruidlaag van kropaar, grote brandnetel, ridderzuring, rode klaver en vogelmuur. Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van vleermuizen (NDFF, 2022). Tijdens het veldbezoek zijn geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Zo zijn in het plangebied zijn geen bebouwing of geschikte bomen aanwezig. De bomen rondom en in het plangebied zijn ongeschikt als vaste verblijfplaatsen van vleermuizen door het ontbreken van geschikte holten en spleten. Door de werkzaamheden gaan geen (potentiële) verblijfplaatsen verloren. Vervolgstappen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Vliegroutes en foerageergebieden

Ondanks het gebrek aan waarnemingen van vleermuizen in de omgeving van het plangebied kan het gebied alsnog gebruikt worden als foerageergebied voor vleermuizen. In de nabije omgeving is veelvuldig foerageergebied aanwezig in vorm van oppervlaktewater (Bieskolk), polders en groenstroken en kleine bosgebieden. De boomsingel binnen het plangebied zou echter wel als vliegroute gebruikt kunnen worden richting het westen naar oppervlaktewater buiten het plangebied. De boomsingel blijft als lijnvormig landschapselement echter behouden. Er wordt slechts een kleine opening van circa 10 meter in de bestaande boomsingel gemaakt om ruimte te maken voor een oprit naar het nieuwe schoolterrein (zie bijlage 1). Een afstand van 30 meter of kleiner wordt over het algemeen als overbrugbaar beschouwd voor vleermuizen^{2,3}. Zodoende blijft de boomsingel geschikt als vliegroute. Bovendien is er geen sprake van een onmisbare vliegroute omdat er in de omgeving ruim voldoende alternatieve vliegroutes aanwezig zijn. Voorbeelden zijn de bomenrij langs de Aadijk, de bomenrij langs de Hollandergraven en de Hollandergraven zelf. Als gevolg van de beoogde werkzaamheden wordt schade op belangrijke vliegroutes en essentiële foerageergebieden daarom uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van vliegroutes of foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Egel

Beplanting in de kruidlaag van de boomsingel biedt niet voldoende dekking voor egel (in de vorm van blad en dode takken) om te worden gebruikt als verblijfplaats, rustplaats of paarplaats, waardoor verblijfplaatsen van egel niet binnen het plangebied verwacht worden. In de omgeving van het plangebied bevinden zich wel geschikte locaties, maar deze bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Hierdoor blijft potentieel foerageergebied en verblijfplaatsen van egel behouden. Er is dan ook geen sprake van verlies van foerageergebied en/of verblijfplaatsen van egel in het plangebied. Vervolgstappen zijn voor egel niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Op basis van habitateisen, terreinkenmerken, het veldbezoek en verspreidingsgegevens worden verblijfplaatsen van zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling (zoals steenmarter en eekhoorn) uitgesloten.

Wel zijn binnen en in de directe omgeving van het plangebied vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten, zoals huisspitsmuis, met provinciale vrijstelling te verwachten. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

² Uitspraak Raad van State: 201210949/1/R1. ECLI:NL:RVS:2013:2852

³ In de Flora- en faunawetontheffing voor de herinrichting van het Dwingelderveld (kenmerk: FF/75C/2009/0329) wordt deze afstand aangehouden voor de instandhouding van de functionaliteit van vliegroutes

4.3 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie kader 4.2).

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2). Vogels met jaarrond beschermde nesten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2022; SOVON, 2022) en het uitgevoerde veldonderzoek niet binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verwacht. Zo zijn geen potentiële nestlocaties van jaarrond beschermde vogels in bomen binnen en in de omgeving van het plangebied aangetroffen. Vervolgstappen voor vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aan de orde.

Kader 4.2 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Onder jaarrond beschermde nesten van vogels wordt in provincie Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de boerenzwaluw, boomvalk, bosuil, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, huiszwaluw, kerkuil, oehoe, ooievaar, raaf, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, torenvalk, wespandief, zeearend, zwarte specht en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige vogels

Bij de boomsingel in het plangebied en in de omgeving ervan zijn hagen, struiken en bomen aanwezig, waardoor biotoop aanwezig is voor diverse algemene vogelsoorten waaronder roodborst, houtduif, Turkse tortel, merel en boomkruiper. Op de akker zelf is potentieel broedbiotoop aanwezig van Kievit.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Verstoring is echter alleen verboden wanneer de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort. Voor de te verwachten soorten kan verstoring die van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (altijd) worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen.

In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Daarmee is het dus van belang of een broedgeval wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 1 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. Houtduif en Turkse tortel kunnen tot in november broedsels beginnen, maar ook al voor maart starten met nestelen. Daarom wordt geadviseerd – zeker wanneer werkzaamheden binnen de periode van half februari tot half november worden gestart – om een broedvogelcontrole uit te voeren. Tijdens de broedvogelcontrole wordt bepaald of zich broedende vogels ophouden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Amfibieën

Door de afwezigheid van oppervlaktewater wordt voortplanting van amfibieën binnen het plangebied uitgesloten. Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken, habitateisen en verspreidingsgegevens (NDFP, 2022; RAVON 2022) wordt ook overwintering van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën zonder provinciale vrijstelling (zoals poelkikker en knoflookpad) uitgesloten.

Binnen en in de omgeving van het plangebied kunnen wel overwinterende exemplaren van gewone pad en bruine kikker voorkomen. Overwintering van deze soorten zou kunnen plaatsvinden in de weinige dekking die de singel biedt. In voorliggende situatie geldt voor deze amfibieën een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de veldinformatie, terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2022; Vlinderstichting, 2022) worden in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van overige beschermde soortgroepen uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze overige soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Broekmeyer, M.E.A., E.P.A.G. Schouwenberg, M. van der Veen, D. Prins & C.C. Vos (2005). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra-rapport 1375, Alterra, Wageningen.

Gemeente Almelo (1977). Bebouwde kom Boswet 1975, afdeling groen en recreatie. 3-2-1977

Internet

Geo Overijssel. Atlas van Overijssel, <https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>. Laatste raadpleging op 2 februari 2022.

NDFF (<https://ndff-ecogrid.nl>). Laatste raadpleging in mei 2022.

Overheid (2022b). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening. Laatste raadpleging in mei 2022, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/>.

Overheid (2022a). Wet natuurbescherming. <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>.

RAVON (2022). Soortinformatie over reptielen en amfibieën. (<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>). Laatste raadpleging februari 2022.

Sovon (2022). Vogels per gebied. Natura 2000 gebied Weerribben. (<https://www.sovon.nl/nl/gebieden>). Laatste raadpleging februari 2022.

Vlinderstichting (2022). Soortinformatie over dagvlinders en libellen. (<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders> en <https://www.vlinderstichting.nl/libellen>). Laatste raadpleging februari 2022.

Bijlagen

Bijlage 1 – Schets nieuwbouw Herderscheeschool

ca. 24050 m2

ca. 6400 m2

VERZORGEN EN
PARKEREN
NIEUWBOW
HERDERSCHEEF
BVO = 2213 m²
PLEIN

NIEUWBOW
AGL
BVO = 880 m²

